

דוגמה מערך שיעור באזרחות – הכוונה עצמית בלמידה

תחום דעת: אזרחות
קהל יעד: כיתה יב'
זמן: כ-6 שיעורים

נושא היחידה: חופש הביטוי מול החשש להסתה
היחידה מדגימה תהליך של טיפוח הכוונה עצמית בלמידה בהתייחס לנקיטת עמדה עצמאית. מכינים מראש [במרחב דיגיטלי כיתה](#) מחוונים להערכת [שאלות שאלות](#), חשיבה ביקורתית וכתובת טיעון מנומק, ומארגנים קטעי מידע, אתרים וסרטונים רלוונטיים. למשל: [הסוף להסתה ברשת? חוק הפייסבוק אושר לקריאה 2 ו-3](#), [חופש הביטוי/הסתה ופגיעה בפרטיות](#), וכד'.

פעילויות במפגש הוירטואלי: צופים בסרטונים קצרים בנושא ["ההסתה לפני רצח יצחק רבין"](#), [נתניהו נגד הקריאות "רבין בוגד"](#) (בחרנו להדגים את המתח באירוע זה בגלל חומרתו וחשיבותו. כל מורה יוכל לבחור סוגיות בנושאים אחרים להדגמה בהתאם לכיתתו).
עורכים דיון המתמקד בשאלת הגבולות לחופש הביטוי ומסייעים לתלמידים להביע עמדות ראשוניות בהקשר לסוגיה. מתעדים את התבטאויותיהם באמצעות כלי כדוגמת [Tricider](#) ראו [דוגמה](#). לאחר הדיון התלמידים מנסחים שאלות פתוחות אשר ינחו את המשך הלמידה ומגדירים את הידע הנוסף הנחוץ להם על מנת להעמיק את הבנתם בנושא. ניתן לעשות שימוש בכלי הדיגיטלי [Linoit](#) ראו [דוגמה](#). התהליך מלווה בהערכה עצמית המבוססת על מחוון לגבי איכותן של השאלות שנוסחו.
ראוי שכל מורה יציג דוגמאות מגוונות ויעודד דיון ברמה העקרונית-אזרחית ולא הפוליטית

45 דק'

משימות במרחב הדיגיטלי הכיתתי: למידה בצוותים הכוללת איסוף מידע ועיבודו כבסיס לתהליך כתיבת הטיעון. תוצג לתלמידים "שאלת עמדה" כגון:
"רצח ראש ממשלת ישראל, יצחק רבין, הבליט את המתח בין מרכזיותו של חופש הביטוי, לבין הצורך להימנע מהסתה העלולה לדרדר לאלימות. יש הטוענים כי על הדמוקרטיה להגן על עצמה, ולכן עליה להגביל לעיתים את חופש הביטוי, ויש המתנגדים לכך".
התלמידים מביעים את עמדתם ומציגים נימוקים התומכים בעמדה שהציגו. התהליך מלווה **במשוּב** עמיתים המבוסס על מחוון, [ברפלקציה](#) ובהנחייה לצורך שיפור. התלמידים עורכים שינויים שונים בגירסת הטייטה בהתבסס על המשוב, ומתעדים את תהליכי החשיבה ואת הסיבות לשינויים שערכו. בתהליך הכתיבה ניתן לעשות שימוש במחברת הדיגיטלית [OneNote](#) ראו [דוגמה](#).

120 דק'

פעילויות במפגש הוירטואלי: במהלך המפגש התלמידים מציגים את עמדותיהם, שופטים את תוצרי עמיתיהם, בוחרים בסקסט המשכנע ביותר ומנמקים את בחירתם.

45 דק'

[איך לגדל לומד עצמאי?](#) – התייחסות למיומנויות הלומד העצמאי ולדרכים לטיפוחן
[מיצג הגליוטינה בהפגנה בת"א](#) – התייחסות לגבולות חופש הביטוי במשטר דמוקרטי

